

HÄMEENLINNA Linnan kasarmi 2009

Suunnitelma maanrakennustöiden arkeologisesta valvonnasta

Museovirasto
Rakennushistorian osasto
Tiina Jäkärä

1. Työkohde

Senaatti-kiinteistöt kunnostuttaa Hämeenlinnan Linnan kasarmin rakennukset 3, 4 ja 5. Kunnostuksen yhteydessä suoritetaan alueella myös mittavia maanrakennustöitä. Museovirasto edellyttää kaivussa arkeologista valvontaa, koska alueella tiedetään olevan jäänteitä paikalle vuonna 1639 perustetusta Hämeenlinnan kaupungista. Työmaa-alue sijoittuu tämän vanhan kaupungin tonteille.

Suunnitelmassa esitetyt valvottavat alueet perustuvat aiempiin havaintoihin, joita alueelta on historiallisten tietojen ja kenttähavaintojen perusteella (Katermaa 1992, Mökkönen 2003, Hakanpää 2005). Lisäksi lähteinä on käytetty erilaisia työmaan suunnittelukarttoja ja Geotesti Oyn raporttia 080367. Työnjohdon kanssa käydyssä neuvottelussa läsnä olivat Reijo Kankaanpää (Pöyry CM), Jussi Anttila, Timo Tuominen ja Pertti Savolainen (PEAB).

2. Valvottavat alueet

Maanrakennustöiden kestoksi on ilmoitettu noin kolme kuukautta (viikot 22-36). Yllä mainitussa neuvottelussa työmaan työnjohdon kanssa kävi selkeästi ilmi, että maanrakennustöiden arkeologinen valvonta tulee suorittaa työmaan etenemisen mukana. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, alueelle tehtävät kaivannot menevät 1,6-1,8 m syvyyteen. Mainittakoon, että vaikka työmaakartassa on esitetty esim. rakennusten itäpuolella kulkevan kaivannon syvyydeksi 1 metri, tarkoittaa tämä vain kaukolämmön ja kaapelien asennussyvyyttä. Samassa kohdassa kulkee kuitenkin myös salaoja, joten työnjohdon mukaan kaivussyvyydeksi tulee noin 1,8 m.

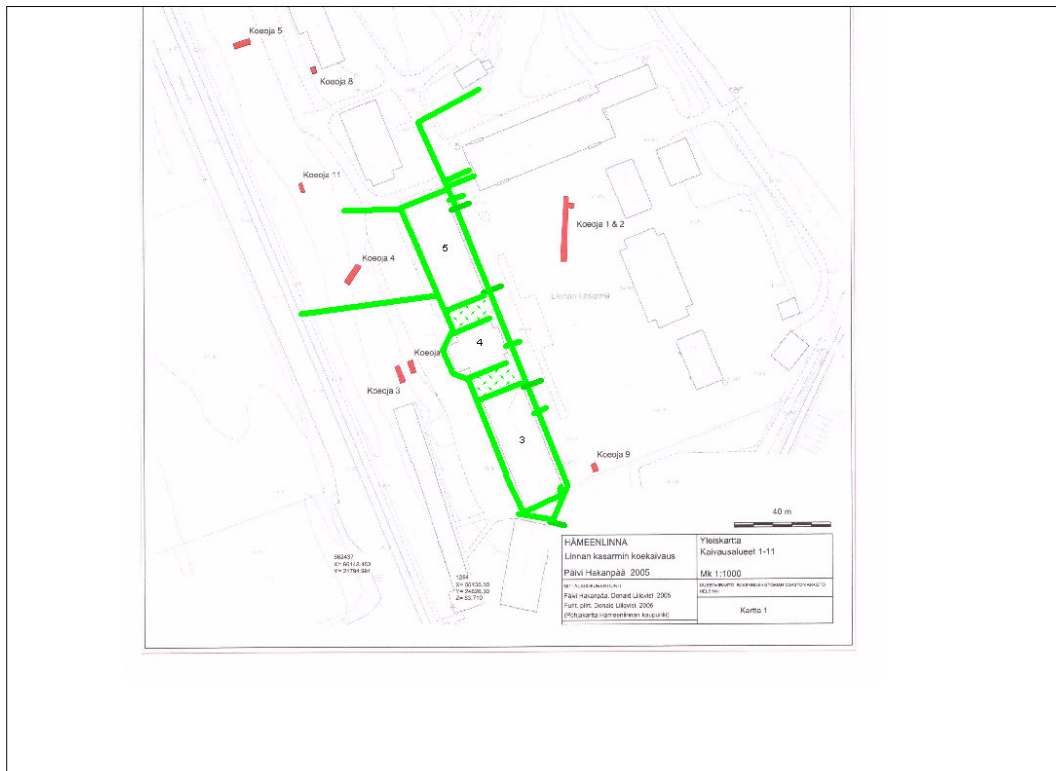
Aiempiin havaintoihin ja historiallisiin tietoihin perustuen **valvottavia kaivantoja** (kts. kartta) olisivat

- 1) kaksi "pääkaivantoa" rakennusten molemmilla puolilla
- 2) pienen 4 rakennuksen molemmin puolin olevat välialueet
- 3) rakennusten 3 ja 5 päätyihin tehtävät salaojakaivannot.

Pois valvonnan piiristä voidaan rajata 1 metrin syvyyteen menevät kaapelikaivannot rakennusten länsipuolella. Alueella on havaittu säilyneitä kerroksia vasta 1,5 metrin syvyydessä. Samoin tähän kuuluvat 5 rakennuksen pohjoispäädystä Tampereentielle päin menevät vanhat viemäri- ja kaukolämpökaivannot. Myös rakennusten länsipuolella mahdollisesti tehtävä maantason lasku voitaneen tehdä vapaasti, mikäli maata poistetaan korkeintaan 0,4 m.

HÄMEENLINNA Linnan kasarmi 2009

Suunnitelma maanrakennustöiden arkeologisesta valvonnasta

Piirt. T. Jäkärä 2009
Pohjakartta P. Hakanpää 2005

Vihreällä viivalla merkityt kaivannot sekä vihreällä rasteroidut rakennusten välialueet kaivetaan valvotusti.

3. Aikataulu, henkilökunta ja varustus

Valvonta tulisi rakentajan mukaan suorittaa sinä aikana, jolloin maanrakennustyöt ovat käynnissä (ainakin viikot 22-36). Pääurakoitsija informoi aliurakoitsijoita siitä, että valvottavat kaivutyöt tulee suorittaa klo 7.30-16.00 välisenä aikana.

Muutama pienempi kaivutyö suoritetaan jo viikolla 22 kenttätöönjohtajan valvonnassa. Laajempi kaivutyö voidaan aloittaa sovittavana ajankohtana maanantaina 1.6., *mikäli valvontaryhmä on tuolloin täysilukuinen*. Muussa tapauksessa kaivun aloittamista joudutaan odottamaan.

Vähimmäismiehitys valvonnassa on kenttätöönjohtaja ja kaksi apulaistutkijaa. Mittaustehtävissä käytetään vaatuskonetta. Alueella työskennellään noudattaen rakennustyömaan turvallisuusohjeistusta. Tähän saadaan perehdytys rakennusurakoitsijan (PEAB) toimesta työn alussa. Kenttätöönjohtaja katsoo, että apulaistutkijoilla on asianmukaiset turva-varusteet (huomioliivi, turvakengät ja suojakypärä).

Kaikilla työmaa-alueella toimivilla työntekijöillä tulee olla näkyvillä omalla kuvalla varustettu henkilökortti, josta käy ilmi henkilön nimi ja työnantaja.

Jos kaivutyö välillä keskeytyy, suoritetaan tuona aikana raportointiin liittyviä työtehtäviä. Nämä päivät huomioidaan jälkityöajassa.

Hämeenlinnassa 26.5.2009

Tiina Jäkärä, FM

Lähteet

Hakanpää, Päivi 2005: Hämeenlinna Linnan kasarmin koekaivaus ja pilaantuneiden maiden tutkimusten arkeologinen valvonta 2005. Raportti. Museovirasto, Rakennushistorian osaston arkisto.

Katermaa, Aino 1992: Hämeenlinnan Linnankasarmin tutkimus-Vanhaa kaupunkia etsimässä. Suomen museo 1992.

Mökkönen, Teemu 2003: Hämeenlinna. Kaupunkiarkeologinen inventointi. Vaasa- ja suurvalta-ajan kaupunkiarkeologinen inventointiprojekti. Museovirasto, rakennushistorian osasto.

Geotesti Oy, Pohjatutkimusraportti. Linnan kasarmit, rakennusten 3, 4 ja 5 peruskorjaus. Hanke A 8710. Hämeenlinna.

Työkartat